

BERTA ZSOLT

Tettetstárs

Anikó kedvenc bögréje nagyon öreg, de hibátlan. Egy valódi havasi gyopárt préselték rá, kővé dermedve simul a hajszálrepedésekkel sűrűn hálózott porcelánbögére oldalára. Alatta német felirat. A bögrét Anikó az apjától kapta, még gyerekkorában, ezért olyan fontos számára. Áron meg letörte a fülét. Ő is tudta, hogy az anyja kegytárgyként tekint arra a bögrére, ezért is kérte meg, hogy soha ne használja, illetve csak néha, az ő vigyázó jelenlétében. Naná, hogy a tiltás, vagyis kérés miatt Áronnak is egy csapásra az lett a kedvence. Oda is tolta a hokedlit a konyhapulthoz, átmászott rá, aztán kihalászta a szekrényből a poharak mögül. Csoda, hogy nem törte el az összeset. Bevallom, mindezt végignéztem, és nem szóltam egy szót sem. Vagyis tettestárs lettem. Áron készített magának egy kakaót (büszkén figyeltem, milyen ügyes), aztán a könnyökével, ahogy fordult... hát igen. A kakaó szertefröccsent, a konyhaszekrény oldalát is beterítette, majd tavat alkotott, és a konyhakő fugáiban új területek felfedezésére indult, akár a Zambézi esőzések után. Én azonban beszabályoztam a felmosóval, ahogy jó fehéremberhez illik. A bögre füle egyben tört le, még csak apró szilánk sem hiányzott egyik részről sem. Áron rémülten, kikekedett szemmel bámulta a kezében a két darabot, majd engem.

- Anya meg fog ölni! – jelentette ki.
- Nem fog.
- De. Ez biztos!
- Hozd ide a pillanatragasztót!

Arcán felragyogott a remény, s haladéktalanul térült-fordult. Elmostam a kettévált bögrét, alaposan eltörölgettem, sőt, a törött felületeket hajszárítóval fújtam öt percig, mert nem tudtam, a porcelán belseje szívja-e a vizet. Most sem tudom. Aztán fogtam azt a kicsi pillanatragasztót, amit egyetlen ragasztásra terveznek, s apró pöttyöket tettem a megfelelő helyekre. Vigyáztam, ne legyen kevés, de sok sem, hogy ne paszírozódjon ki, mert akkor soha az életben nem szedem le a látható helyekről. Az ilyen precíziós munkát én szinte mindig elcseszem, de akkor, talán Áron és Anikó miatt, tökéletesen sikerült. Az idő rajzolta repedések között remekül megbújtt az amúgy sem látszó friss törésvonal.

- Na, látsz valamit? – kérdeztem Áront.
- Egészen közel tartotta a szeméhez, úgy vizsgálta.

- Nem!
- Én sem.

– Jaj! Kösz, Apa!

– Szívesen. De ha még egyszer eltöröd, már nem fogjuk tudni ilyen szépen megcsinálni.

– Dehogy töröm! Soha többé hozzá sem nyúlok! – fogadkozott, mint valami visszaeső bűnöző a bíróság előtt, de láttam, nagyon komolyan gondolja.

- Biztos, hogy ezt akard? – kérdeztem.
- Hogy érted?

- Mert el is mondhatod Anyának.
- Megint rémülten és hökkenten nézett a szemembe.
- De hát akkor...
- Nem fog megölni.
- Jó, azt tudom, de... érted. Akkor mért ragasztottad meg?
- Én azért, hogy Anya bögréje, amit annyira szeret, újra egyben legyen.
- És akkor elmondod neki?
- Én nem.
- Csak mert mindig azt mondod, hogy hosszú távon jobb őszintének lenni.
- Jobb. Aki már hazudott, az tudja.
- De ha nem mondom el, az még nem hazugság.
- Szerinted nem?
- Mert mi van, ha például csak elfelejtettem?
- És ha nem felejtetted el, de azt mondod, hogy elfelejtetted, az micsoda?
- Elkámpicsorodva nézte az asztalon álló bögrét.
- Nem merem elmondani!
- Oké. Akkor hallgatunk.

A bögrét visszatettük a szekrénybe a többi mögé, aztán nagyon gondosan feltakarítottuk a kakaót, ügyelve a konyhaszekrény oldalára is, sőt, még az ajtókat is kinyitottuk, nem csurran-e be véletlenül oda is, a fehér részekre. Aztán leültünk a kanapéra, és néztük a *Hódító hódokat*, a rajzfilmet, amin mindig szénné röhögtek magunkat. De akkor, amint meghallottuk az előszobából Anikó kulcsát zörögni, minden idegszálunkkal rá figyeltünk, a legkevésbé sem Norbira és Dugóra.

- Sziasztok! – kiabált Anikó.
- Szia! – kiabáltunk vissza azonnal, kórusban.

Mire Anikó, még cipőben, a nappali ajtajába lépett, és megnézett bennünket. Mi meg vissza őrá.

- Mi az? – kérdezte Anikó.
- Semmi – feleltük megint kórusban, és én már tudtam, hogy nem jól csináljuk, de azért hozzáfűztem: – Nézzük a *Hódító hódokat*.
- Akkor miért engem néztek?
- Hát mert megjöttél.
- Ó – mondta és kiment.

Összenéztünk Áronnal. Felugrott, hogy kimenjen az anyjához, de elkaptam a karját, és megráztam a fejemet.

– Most ne! – mondtam halkán. – Nézd a tévét, mintha mi sem történt volna. És röhögj!

Ezt tettük, de az sem ment jól. Anikó bejött hozzánk, puszikat, öleléseket váltottunk, aztán ő visszament a konyhába. Kisvártatva bekiabált:

- Áron, vacsoráztál?!
- Igen! – kiabált vissza Áron.
- Mit?
- Kenőmájasos kenyeret meg paprikát.
- Jól van, ügyes vagy!

Sosem értettem, miért kell megdicsérni egy gyereket, ha eszik, amikor éhes.

- És kakaót ittál hozzá? – folytatta Anikó.
- Honnan tudod?! – kérdezte ijedten Áron.

– Mert a tejtartót az üres tejeszacskóval együtt visszatetted a hűtőbe, a kakaóra meg nem tetted vissza a tetejét.

– Ja, igen! Bocs!

– Semmi baj.

Áron megnyugodott, de én már sejtettem, hogy megállíthatatlanul elindultunk a hazugság lejtőjén.

– És milyen bögréből ittad?

Áron kétségbeesetten pillantott rám, s láttam, leblokkol.

– A pöttyösből! De már elmostuk! – súgtam.

– A pöttyösből! De már elmostuk!

– Ez már nem elhallgatás, hanem hazugság – súgtam.

– És el is törölgettétek? Mert a csöpögtetőn nincs semmi – kiabálta Anikó.

– Igen!

– És akkor a tányért meg a kést mért hagytátok itt?

– Őőő... azt elfelejtettük.

– A bögrét el is törölgettétek, amit még én sem szoktam, a tányért meg itt felejtettétek koszosan?

– Mondd, hogy igen! – súgtam.

Mert mi van abban, nem igaz? Egy gyerek simán csinál ilyet. Meg egy férfi is. Csak felnőtt nők tudnak ilyeneket kérdezni.

És persze csak nekik tűnik fel (meg a Sherlock Holmesnak), hogy a kakaóhoz tartozó bögre nincs sehol, sem elmosva, sem mosatlanul.

– Igen! – kiabálta Áron. – Bocs!

– Semmi baj!

Már majdnem én is azt hittem, megúsztuk a dolgot, amikor Anikó bejött és megkérdezte:

– Eltörtetek valamit?

Áron pánikban rám nézett, én megnyugtatóképpen rákacsintottam, aztán Anikó felé fordultam, s mint a mester, amikor bemutatót tart a tanítványának:

– Honnan veszed?

– Ott van a szemetesben egy kinyomott pillanatragasztós tubus.

– Miért turkálsz a szemetesben?

– Szóval?

– Te törtél el valamit.

– Én?!

– Igen – folytattam, s közben gondolkodtam, mit mondjak, amiről nem tudhat, s amit ellenőrizni sem fog. – Darabokra törted a szívem. De már jól vagyok, mert végül mégis engem választottál.

– Hülye. De most tényleg, mit törtetek el?

– Mondom, hogy semmit. Nock-okat és hegyeket ragasztottam a vesszőkre.

– Most, decemberben? Azt tavasszal szoktad.

– De most támadt hozzá kedvem. Mért, mi a baj?

– Semmi – mondta, és kiment.

Hallottam, hogy kocognak a poharak. Kimentem, Áron a nyomomban, és igen, Anikó tévedhetetlen (és felfoghatatlan) intuícióval a kedvenc bögréjét vizsgálta tüzetesen. De nem látott, nem láthatott rajta semmit.

– Most tényleg nem hiszel nekünk? – kérdeztem megbántottságot színlelve.

Rám nézett, aztán visszatette a gyopáros bögrét a szekrénybe. Hozzánk lépett, felkapta Áront, összepuszigatta, engem is átkarolt.

– De. Ne haragudjatok! Csak olyan furcsák voltatok. Mint akik itt... konspirálnak, vagy mi.

Anikó tarkója mögött rákacsintottam Áronra. De nem kacsintott vissza vigorogva, ahogy szokott. Csak nézett komolyan, sőt már komoran.

Néhány nap múlva beköszöntött a fagy, mármint a decemberi időjárásan kívül Anikóban is. Nem adta mindjárt egyértelmű jelét, de ezt egy férfi, ugye, megérzi. Tévedhetetlenül. Legalábbis én. Úgyhogy óvatosan tapogatózni kezdtem. Mi a baj, rosszkedve van-e, ilyesmik. Kezdetben a szokásos válaszokat kaptam, vagyis hogy nincs semmi, és nincs rosszkedve. De az a bizonyos hangsúly már ott rezgett a hangjában. Hát még amikor hozzátette:

– Miért lenne rosszkedvem?!

Ami egyenlő azzal, hogy „te pontosan tudod, miért van rosszkedvem, de ha mégsem tudnád, akkor tényleg elmész a picsába”! Végül aztán addig csesztettem, mígnem előállt a farbával:

– Marha jó, hogy hazudozni tanítod a gyereket!

– Vagy éppen ellenkezőleg.

De egyelőre félbehagytam kettőnk beszélgetését, bementem Áron szobájába, s magunkra csuktam az ajtót. Az íróasztalánál ült, az ártatlan, pehelysúlyú lelkek pehelysúlyú bajnokaként, gondtalanul, fütyörészve lóbálta a lábát, és egy dinoszauruszt rajzolt. Rajzolni már sokkal jobban tudott, mint fütyülni.

– Elmondtad anyádnak, hogy eltörted a bögrét, és hogy megragasztottuk?

– Igen. Nagyon rosszul éreztem magam.

– Na, és mit szólt?

– Először elég dühös lett.

– Gondoltam. És aztán?

– Azt mondta, jól tettem, hogy elmondtam, és büszke rám. Aztán összeviszsa puszilgatott, és azt mondta, nagyon szeret. És már nem is haragudott.

– Ezt is gondoltam.

– Tényleg? Akkor mért nem mondtad előre? Akkor már elsőre is bevallottam volna neki, amikor hazajött.

– De ha csak azért vallottad volna be, mert biztos vagy benne, hogy nem fog haragudni, és nem kapsz semmilyen büntetést, az nem lett volna őszinte bevallás. Nem igaz?

– Hát... de igaz.

– Viszont szólhattál volna, hogy elmondod.

– Miért?

– Csak hogy tudjam. Hogy én is őszinte lehessek, és bevallhassam veled együtt.

– Miért? Nem te törted el.

– Nem. De én is hazudtam.

Kicsit gondolkodott.

– De ha csak azért vallottad volna be, hogy hazudtál, mert én úgyis elmondom, akkor az nem lett volna őszinte bevallás.

– Hm. Okostojás. De megbeszélhettük volna, és dönthettünk volna együtt. Én se szeretek hazudni, és örültem volna, hogy így döntesz.

És akkor most nem én lennék a főbűnös – gondoltam.

– Értem. Oké, legközelebb szólok.

Azzal visszafordult a rajzához, és folytatta, mintha mi sem történt volna. Én meg mehettem ki Anikóhoz.